

Distribucija priponskih obrazil *-ica* in *-ka* s poudarkom na feminativni tvorbi

Tjaša Markežič

Cobiss: 1.02

Prispevek izhaja iz sondažne raziskave pojavnosti obrazil *-ica* in *-ka* z variantami po besedotvornih pomenskih skupinah na podlagi gradiva SSKJ in korpusa Gigafida. Raziskava je pokazala, da se obe obrazili v 38 % primerov iz SSKJ in 37 % primerov iz korpusa uporabljata za tvorbo feminativov. Zato smo za podrobnejšo analizo izpisali dodatno gradivo iz Novejše slovenske leksike in diplomskega dela Novotvorjenke za poimenovanje oseb v slovenskem jeziku, da bi ugotovili, katero obrazilo je pri tvorbi feminativov frekventnejše.

Ključne besede: besedotvorje, priponsko obrazilo *-ka*, priponsko obrazilo *-ica*, feminativ

The Distribution of the Suffixes *-ica* and *-ka* with Emphasis on Feminine Derivation

This article is based on a pilot study of the appearance of the suffixes *-ica* and *-ka* with variants in word-formational semantic groups based on material from the *Standard Slovenian Dictionary* (SSKJ) and the Gigafid corpus. The study showed that the two suffixes are used to form feminine nouns in 38% of cases in SSKJ and 37% of cases in the corpus. For a more detailed analysis, additional material was therefore extracted from the work *New Slovenian Vocabulary* and the bachelor's thesis *Newly Coined Words for Designating People in Slovenian* in order to determine which suffix is more frequent in feminine noun formation.

Keywords: word formation, the suffix *-ka*, the suffix *-ica*, feminine noun

1 Uvod

Interpretacija¹ besedotvornih pomenov je v slovenistiki dvoja. Toporišič v Slovenski slovnici (2004: 161–182) na podlagi stavčnočlenske strukture predvideva šest oz. sedem (če upoštevamo kategorijo časa kot samostojno) pomenskih skupin. Pri izglagolskih tvorjenkah loči pomenske skupine vršilec, vršilnik, dejanje, rezultat, mesto, čas in snov. Izpridevniške samostalnike razvršča v skupine nosilec, nosilnik, lastnost, popredmetena lastnost, prostor, čas in snov. Samostalniki iz samostalnika

¹ Prispevek je nastal pod mentorstvom red. prof. dr. Irene Stramljič Breznik v času podiplomskega študija na Oddelku za slovanske jezike in književnosti FF UM in je rezultat individualnega raziskovalnega dela v okviru programske skupine P6-0156.

pa lahko nastajajo z navadno ali z modifikacijsko izpeljavo. Navadne izpeljanke družijo v skupine opravkar (ta združuje pomenske skupine človek ali žival, ki ima s čim opraviti, prebivalec, član ali ud in nosilec značilnosti), opravljajnik, lastnost oz. stanje, popredmetena lastnost ali stanje, prostor, čas in snov. Tvorjenke, nastale z inačenjsko ali modifikacijsko izpeljavo, pa razporeja v feminative in maskulinate, skupna imena, tvorjenke, ki izražajo stopnjevanost oz. poudarjenost, mladiča oz. nedoraslo, manjšalno, ljubkovalnomanjšalno, slabšalnomanjšalno (ironično) in slabšalno. Obrazila v posamezni pomenski skupini razvrsti še po spolu (Toporišič 2004: 161–187).

Besedotvorne pomene kot v pripono pretvorjene prvine pomenske podstave – propozicije – stavčne povedi razume in predstavlja Ada Vidovič Muha v Slovenskem skladenjskem besedotvorju (2011: 82), kjer je za izhodišče besedotvornih pomenov upoštevan skladenjski vidik. Glede na pomensko podstavo povedi je mogoče besedotvorni pomen tvorjenk ločiti v dve veliki skupini: tisto, ki izkazuje pretvorbno povezavo s propozicijo oz. pomensko podstavo povedi, in tisto, ki takšne povezave ne izkazuje. V slednjo med drugim sodijo modifikacijske izpeljanke. Po Adi Vidovič Muha (2011: 85–86) tako v primerjavi s Toporišičevim (2004: 161–182) modelom za navadno izpeljavo velja naslednje: z besedotvornim pomenom dejanja, lastnosti in stanja se pretvorbno povezuje povedje, z vršilecem dejanja, nosilcem lastnosti in opravkarjem se povezuje prvi delovalnik, s katerim se povezujejo tudi besedotvorni pomeni vršilnik, nosilnik in opravljajnik. Od neprvih delovalnikov sta relevantna tožilniški, povezan s pomenom rezultat dejanja, in orodniški, povezan s sredstvom oz. snovjo. Okoliščine časa so pretvorbno povezane z besedotvornim pomenom časa, okoliščine kraja pa s pomenom mesta oz. prostora. Modifikacijske izpeljanke torej ostajajo zunaj pretvorbne povezave s sestavinami propozicije; gre za lastnostno in količinsko pridevniško modifikacijo jedra (Vidovič Muha 2011: 97–98).

V nadaljevanju prispevka bomo upoštevali Toporišičev model besedotvornih pomenov.

2 Obrazili *-ica* in *-ka* pri izpeljavi samostalnika

Raziskava se osredinja na priponski obrazili *-ica* in *-ka* z variantami.² Obravnavane so tvorba samostalnika iz glagola, tvorba samostalnika iz pridevnika (oboje navadna izpeljava) in tvorba samostalnika iz samostalnika – navadna in modifikacijska

² Furdík v monografiji Slovenská slovotvorba (2004: 41) uporablja termin perintegracija, ki ga definira kot prerazporeditev morfemske meje med besedotvorno podstavo in »šibkejšim« obrazilom, pri čemer se pojavijo razširjene variante pripon. Po Mlunvice češtiny (1986: 218) lahko imajo obrazila ob popolni ohranitvi vseh funkcij različne variante. Pomembne so zlasti t. i. razširjene variante priponskih obrazil, tj. skupek povezovalnega morfema in dejanske pripone. Slednja pogosto nastopa kot samostojno obrazilo. V pričujočem članku kot variantna k obrazilu *-ica* nastopajo priponska obrazila *-(ar)ica*, *-(ar)nica*, *-(av)ica*, *-(ič)ica*, *-(n)ica*, h *-ka* pa *-(ar)ka*, *-(al)ka*, *-(en)ka*, *-(ev)ka*, *-(il)ka*, *-(in)ka*, *-(ov)ka*.

izpeljava. Pojavnost obrazil po pomenskih skupinah smo najprej preverili po Toporišičevi Slovenski slovnici (2004). S sondažno raziskavo – pregledom vsake 25. strani, nato pa zaradi premajhnega števila besed še vsake 15. strani izdaje Slovarja slovenskega knjižnega jezika v eni knjigi (2005) – smo hoteli dobiti vpogled v kolikostno zastopanost obrazil *-ica* in *-ka* v možnih pomenskih skupinah, ki so zabeležene v Slovenski slovnici (2004). Po pregledu smo iz SSKJ izpisali in po pomenskih skupinah razvrstili 430 besed. Z enakim namenom smo pregledali prvih tristo konkordanc na *-ka* in enako število konkordanc na *-ica* v milijardnem korpusu Gigafida,³ nastalem v okviru projekta Sporazumevanje v slovenskem jeziku. Za analizo je bilo zbranih 420 besed.

2.1 Zastopanost obrazil *-ica* in *-ka* pri izglagolskih samostalniških tvorjenkah
Pripona *-ica* (Toporišič 2004: 161–167) nastopa v pomenskih skupinah vršilec (*grablj-ica*, *per-ica*, *plev-ica*, *ter-ica*, *pred-ica*; *porod-nica*) in vršilnik (*bod-ica*, *cvet-ica*, *mrač-ica*), *-ka* z variantami pa v pomenskih skupinah vršilnik (*zib-ka*, *trob-ka*, *doj-ka*; *črp-alka*, *vez-alka*, *tip-alka*, *nih-alka*; *bud-ilka*, *glas-ilka*, *plet-ilka*) in rezultat (*dolb-enka*). Razvrstitev sta potrdila oba vira, SSKJ in Gigafida, hkrati pa nakazujeta pojav novih pomenskih skupin. Pri pregledu gradiva iz SSKJ smo tako zaznali pomenski skupini prostor (*martr-nica* nar. ‘mučilnica’, *preš-nica* nar. ‘prostor, v katerem se stiska grozdje’) in dejanje (*oprav-ica* star. ‘delo, opravi’, nar. vzhodno ‘delo z živino’), gradivo iz korpusa pa je nakazalo pomensko skupino dejanje (*bit-ka* ‘vojaški spopad’, *čist-ka* ‘odstranjevanje nezanesljivih ljudi iz stranke ali s službenega položaja’, *dir-ka* ‘tekmovanje v hitrostni vožnji ali jahanju’, *splet-ka* nav. mn., nav. ekspr. ‘zvijačno, zahrbtno dejanje proti komu’).

2.2 Zastopanost obrazil *-ica* in *-ka* pri izpridevniških samostalniških tvorjenkah

Po pregledu pomenskih skupin (Toporišič 2004: 169–175) smo opazili, da se tvorjenke s priponama *-ica* in *-ka* pojavijo v skupinah nosilec (*nag-ica*, *ljub-ica*; *siv-ka*, *gamsov-ka*), nosilnik (*mlad-ica*, *medl-ica*, *kisl-ica*; *meglen-ka*, *izposojen-ka*) in snov (*deževn-ica*, *ilov-ica*; *ilov-ka*), samo *-ica* pa še v skupinah lastnost (*nagl-ica*, *omot-ica*), konkretizirana lastnost (*smern-ica*, *vozovn-ica*), prostor (*čajn-ica*, *spaln-ica*) in čas (*cvetn-ica*, *svečn-ica*). Korpus in SSKJ sta tako stanje potrdila.

2.3 Zastopanost obrazil *-ica* in *-ka* pri nemoifikacijskih izsamostalniških samostalniških tvorjenkah

Toporišičeva Slovenska slovnica (2004: 175–182) je pokazala pojavnost obravnavanih obrazil v pomenskih skupinah nosilec značilnosti (*žlič-arica*; *žlič-arka*) in opravljalnik (*bohorič-ica*, *gaj-ica*; *furlan-ka*, *snež-inka*). Pripono *-ica* z variantami zasledimo še v pomenskih skupinah prostor (*apn-ica*, *kol-nica*, *carin-arnica*, *pe-sm-arica*) in snov (*sod-avica*), *-ka* pa v skupinah opravkar (*štajer-ka*), prebivalec

³ Do podatkov v korpusu Gigafida smo dostopali 25. marca 2012.

(*amacon-ka*, *grm-ovka*) in član ali ud (*uršul-inka*). Primerjava s korpusom in SSKJ je to potrdila, a znova nakazuje nove pomenske skupine. Tako se *-ica* z variantami pojavi v skupinah lastnost (Gigafida: *govor-ica* 'način, značilnosti govorjenja') in čas (SSKJ: *gospoj-nica* 'praznik Marijinega rojstva 8. septembra; mali šmaren' oz. praznik Marijinega vnebovzeta 15. avgusta; veliki šmaren'), v novi skupini pa najdemo tudi tvorjenke s pripono *-ka*: snov (SSKJ: *kremen-ka* 'prsti podobna snov, ki vsebuje lupinice diatomej').

2.4 Zastopanost obrazil *-ica* in *-ka* pri modifikacijskih izsamostalniških samostalniških tvorjenkah

Slovenska slovnica (Toporišič 2004: 183–187) izkazuje pojav tvorjenk z *-ica* in *-ka* v pomenskih skupinah feminativi (*davkar-ica*, *gostač-ka*, *pek-ovka*), manjšalno (*hiš-ica*, *nogavič-ka*) in ljubkovalnomanjšalno (*barab-ica*, *devič-ka*), samo *-ica* z variantami se pojavi v skupinah stopnjevanost oz. poudarjenost (*bab-nica*), mladič oz. nedoraslo (*tel-ica*) in slabšalnomanjšalno (*knjiž-ica*). Enako stanje sta pokazala SSKJ in Gigafida. Zanimivo je, da se nobeno od obeh obrazil v Slovenski slovnici ni pojavilo v pomenski skupini skupno ime, smo pa ga zato zasledili pri obeh proučevanih virih (SSKJ: *konj-ica* 'konjenica'; Gigafida: *tabl-ica* 'zbirka tabel'; *zbir-ka*). Pripono *-ka* in njene variante zasledimo še v pomenski skupini mladič, nedoraslo (SSKJ: *buč-ka* 'mlada, nedorasla jedilna buča', Gigafida: *telič-ka*).

Primerjava gradiva iz SSKJ in korpusa z razporeditvijo obrazil po pomenskih skupinah v Slovenski slovnici (Toporišič 2004) je pokazala, da se obe obrazili, tako *-ica* kot tudi *-ka*, z variantami pojavljata v vseh tistih pomenskih skupinah, v katere ju uvršča Toporišič (2004), hkrati pa kažeta na pojavnost v novih. Ob pregledu večje količine gradiva bi se morda pokazala prisotnost proučevanih obrazil v še kaki pomenski skupini. Vsekakor pa ni zanemarljiv podatek, da je med 430 besedami, kolikor smo jih izpisali iz SSKJ, kar 162 feminativov (38 % vseh besed iz SSKJ), med upoštevanimi 420 konkordancami od skupno pregledanih 600 konkordanc iz korpusa Gigafida pa je feminativov 157 ali 37 % vseh analiziranih konkordanc. Prav zaradi visokega odstotka v to pomensko skupino razvrščenih besed smo se odločili, da feminativom posvetimo posebno pozornost.

3 Feminativi

Toporišič v Slovenski slovnici (2004: 183) feminative definira kot ženski par moškemu. Obravnava jih znotraj inačenjske (modifikacijske) izpeljave.⁴ Enako jih obravnava literatura drugih slovanskih jezikov. Božo Ćorić (1982, povz. po Šte-

⁴ V članku Prvine družbene prepoznavnosti ženske prek poimenovalne tipologije njenih dejavnosti, lastnosti Ada Vidovič Muha (1997: 71) sicer navaja, da tradicionalno besedotvorje feminative uvršča med modifikacijske tvorjenke, ugotavlja pa, da jih »verjetno lahko obravnavamo kot navadne izpeljanke iz samostalnika z besedotvornim pomenom 'nosilka povezave'« (Vidovič Muha 1997: 71). V monografiji Slovensko skladiščno besedotvorje iz leta 2011 pa se isti avtorici prištevanje feminativov med modifikacijske

bih Golub 2011) modifikacijsko izpeljavo definira kot tvorbeni način določanja razlike v spolu kot sposobnost jezika za tvorbo poimenovanj bitij ženskega spola glede na poimenovanje moškega spola. Stjepan Babić (1991: 268–270) definira feminative, nastale z modifikacijsko izpeljavo, kot tvorjenke, ki pomenijo žensko bitje nasproti moškemu. Med modifikacijske izpeljanke pa feminative prišteva tudi Ivan Klajn (2003: 9–10), pri čemer se sklicuje na Čorića. Feminative definira kot poimenovanja za ženske osebe in živali, izpeljana iz moških, kot najpogostejša priponska obrazila pa navaja *-ica*, *-ka*, *-inja* in *-kinja* (2003: 10).⁵

Toporišič (2004: 183) za tvorbo feminativov navaja naslednja priponska obrazila s primeri: ***-a/-á*** (*Franca, Jožefa, Joža, Polda, frklja, smrklja, gospa*), ***-ica/-ica*** (*davkarica, prijateljica, junica, mucica, kegljačica; gospodarica, grabljica, golobica, Kranjica, lisica, jerebica, žrebica, telica*), ***-ja*** (*županja*), ***-ulja*** (*volkulja*), ***-inja/-inja*** (*gospodinja, grofinja, biologinja, dedinja, kustosinja, vojakinja, vojvodinja*), ***-ka*** (*gostačka, brucka, domačinka, garderoberka, dolginka, hribovka, barbarka, ciganka, točajka, slavistka, mačka, mladenka, bralka, goljufivka, medvedka*), ***-ovka*** (*pekovka, Jerasovka, gadovka*) in ***-ična*** (*gospodična, grofična, cesarična, kraljična*). Vendar pa Toporišič (prav tam) opozarja, da je parno žensko poimenovanje pri višje razvitih večjih bitij pogosto izraženo s posebno besedo (na primer *mož – žena, oče – mati, hlapec – dekla* ...). Feminativi se lahko tvorijo iz lastnoimenske ali občnoimenske podstave (Jež 1997: 115). V pričujoči raziskavi smo se osredotočili zgolj na tiste, ki so nastali iz občnoimenske podstave.

Poimenovanja za osebe ženskega spola se s formalnega vidika tvorijo na dva načina:

1. z dodajanjem ženskospolskega obrazila tvorjenkam moškega spola;
2. z zamenjavo celotnega ali le izglasnega dela obrazila moškospolskega obrazila z ženskospolskim ob isti podstavi (Mlumnice češtiny 1986: 304; Stramljič Breznik 1994/95: 289).

Veliko število feminativov, ki smo jih našli ob razdelitvi besed, izpisanih iz SSKJ in korpusa Gigafida, nas je spodbudilo k natančnejši analizi te pomenske

izpeljanke sploh ne zdi dopustno. Pojasnjuje namreč, da gre pri tvorbi feminativov za obraziljenje jedra skladenjske podstave in ne določajoče sestavine (Vidovič Muha 2011: 30).

⁵ Klajn v monografiji *Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku o feminativih* pravi: »O modifikacijskih priponah imamo prvenstveno knjigo Boža Čorića (1982) ob drugih delih, npr. Čorić 1979, Matijašević 1970, Ristić 1983 in druga. Modifikacijske pripone so nekoliko blizu 'slovničnim', saj se vežejo na slovnični spol kot bistveno značilnost samostalnikov. Vedno odražajo naravni spol (*monah* (menih) in *monahinja* (nuna) sta dva leksema, ker označujeta dve različni bitji v stvarnem svetu) in se jim ne more oporekati status 'pravih' pripone. Modifikacijske pripone po pravilu tvorijo žensko obliko iz moške (to so predvsem *-ica*, *-ka*, *-inja*, *-kinja*), a pri tvorbi poimenovanj za živali je lahko smer tvorbe tudi obratna, npr. *žabac*. Po zgledu Boškovića Čorić razlikuje dva tipa modifikacijske izpeljave: integralno, kadar celotno poimenovanje osebe moškega spola preide v sestav ženskega poimenovanja (*rob – robinja*), in supletivno, pri kateri se moškospolsko obrazilo zamenja z ženskospolskim (npr. *starac – starica*).« (Klajn 2003: 10)

skupine. V pretres smo vzeli feminative s priponskima obraziloma *-ica* in *-ka* z variantami, ki smo jih izpisali iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika, Novejše slovenske leksike in diplomskega dela Novotvorjenke za poimenovanje oseb v slovenskem jeziku avtorice Katje Kustec (2009).

3.1 Slovar slovenskega knjižnega jezika

V pričujoči raziskavi so bili uporabljeni feminativi, tvorjeni s priponama *-ica* in *-ka* ter njunimi variantami. Gradivo smo zbrali tako, da smo iz spletne verzije *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* najprej izpisali vse besede, ki se končajo z *-ica* oziroma s *-ka*, ob teh pa nato vključili tiste, ki v svojem pomenskem delu vsebujejo besedo *ženska* (*ki*), saj iskanje z besedno zvezo *ženska oblika od* ne bi prikazalo vseh zadetkov. Skupaj smo tako izpisali in analizirali 1849 feminativov, od tega jih je 1098 (59 %) nastalo z zamenjevalnim, 751 (41 %) pa z dodajalnim ženskospolskim obrazilom.

3.1.1 Feminativi, nastali z dodajanjem ženskospolskega obrazila tvorjenkam moškega spola

Feminativi, nastali z dodajanjem ženskospolskega obrazila tvorjenkam moškega spola, predstavljajo 41 % vseh feminativov, ki smo jih izpisali iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Od teh jih je bilo 499 (66 %) tvorjenih z obrazilom *-ka* in variantami, 252 (34 %) pa s priponskim obrazilom *-ica* oziroma njegovimi variantami. Kot variantna obrazila so se pojavljala *-(ar)ica*, *-(ar)ka*,⁶ *-(ev)ka* in *-(ov)ka*. Spodnja tabela prikazuje, s katerimi izglasji moškospolskih obrazil se te pripone družijo, pri čemer smo zajeli vse tri prve pomenske skupine izpeljank iz glagolske, pridevniške in samostalniške podstave.

Obrazilo	Izglasje	Primeri ženskospolskih tvorjenk		
		vršilec	nosilec	opravkar
<i>-(ar)ica</i>	<i>-k</i>	/	<i>pobožnjakarica</i>	<i>matematikarica</i>
<i>-(ar)ka</i>	<i>-k</i>	/	<i>razredničarka</i>	<i>alkoholičarka</i>
<i>-ica</i>	<i>-č</i>	<i>jahačica</i>	/	<i>tenisačica</i>
	<i>-lj</i>	<i>gostiteljica</i>	/	/
	<i>-l</i>	/	/	<i>maršalica</i>
	<i>-n</i>	/	/	<i>dvorjanica</i>
	<i>-p</i>	<i>trapica</i>	/	/
	<i>-r</i>	<i>čvarica</i>	/	<i>abecedarica</i>
	<i>-š</i>	/	/	<i>rokometašica</i>

⁶ Ada Vidovič Muha v članku Prvine družbene prepoznavnosti ženske prek poimenovalne tipologije njenih dejavnosti, lastnosti (1997: 71) opozarja, da slovenščina nima oblik **fizičar*, **matematičar* ipd., zato moramo za vzporedno poimenovanje žensk uvesti obrazilo *-(ar)ka*, kar smo upoštevali tudi v pričujoči raziskavi.

-ka	-č	<i>bahačka</i>	<i>mladička</i>	<i>brkačka</i>
	-d	<i>doktorandka</i>	<i>sladkosnedka</i>	/
	-j	<i>strežajka</i>	/	<i>čarodejka</i>
	-l	/	/	<i>maršalka</i>
	-n	<i>trpinka</i>	<i>bogatinka</i>	<i>deželanka</i>
	-r	<i>dreserka</i>	<i>desetarka</i>	<i>dninarka</i>
	-š	/	<i>bogataška</i>	/
	-t	<i>emigrantka</i>	<i>oportunistka</i>	<i>zboristka</i>
	-v	<i>detektivka</i>	/	/
-(ev)ka	-č	/	<i>hudičevka</i>	<i>ribičevka</i>
-(ov)ka	-k	<i>pekovka</i>	/	<i>sodnikovka</i>
	-t	/	/	<i>organistovka</i>

1. Obrazilo *-(ar)ica* se dodaja izglasju nosilca in opravkarja na *-k* (*pobožnjakarica*; *matematikarica*, *politikarica*, *učenjakarica*).
2. Priponsko obrazilo *-(ar)ka* dodajamo izglasju nosilca in opravkarja na *-k* (*akademičarka*, *alkoholičarka*, *astmatičarka*, *blagajničarka*, *botaničarka*, *grafičarka*, *higieničarka*, *kemičarka*, *kozmetičarka*, *kritičarka*, *matematičarka*, *metodičarka*, *političarka*, *razredničarka*, *tehničarka*).⁷
3. Obrazilo *-ica* dobijo tvorjenke za vršilca dejanja, katerih izglasje priponskih obrazil se konča na *-č*, *-lj*, *-p* ali *-r* (*jahačica*, *gostiteljica*, *trapica*, *čuvarica*), in za opravkarja, kadar so v izglasju *-č*, *-l*, *-n*, *-r* ali *-š* (*tenisačica*, *maršalica*, *dvorjanica*, *abecedarica*, *rokmetašica*). Naša raziskava je potrdila ugotovitev Irene Stramljič Breznik (1994/95), da z dodajalnim obrazilom *-ica* nikoli ne nastajajo feminativi k nosilcu lastnosti.
4. Priponsko obrazilo *-ka* se dodaja izglasjem vršilca na *-č*, *-d*, *-j*, *-n*, *-r*, *-t* in *-v* (*bahačka*, *doktorandka*, *strežajka*, *trpinka*, *dreserka*, *emigratnka*), nosilca lastnosti na *-č*, *-d*, *-n*, *-r*, *-š*, *-t* (*mladička*, *sladkosnedka*, *bogatinka*, *desetarka*, *bogataška*, *oportunistka*) in opravkarja na *-č*, *-j*, *-l*, *-n*, *-r*, *-t* (*brkačka*, *čarodejka*, *maršalka*, *deželanka*, *dninarka*, *zboristka*).
5. Obrazilo *-(ev)ka* se uporablja pri nosilcu in opravkarju na *-č* (*hudičevka*, *ribičevka*).
6. Priponsko obrazilo *-(ov)ka* dodajamo izglasjem vršilca in opravkarja na *-k* (*pekovka*, *sodnikovka*) in izglasju opravkarja na *-t* (*organistovka*).

Analiza je pokazala, da se za vse tri prve pomenske skupine izpeljank iz glagolske, pridevniške in samostalniške podstave, torej za vršilca, nosilca in opravkarja, pojavljajo izglasja na *-č*, *-n*, *-r* in *-t*, in to le pri dodajalnem obrazilu *-ka*. Obraziloma *-ica* in *-ka* so skupna izglasja na *-č*, *-l*, *-n*, *-r* in *-š*.

⁷ Vsi izpisani primeri so iz SSKJ.

3.1.2 Feminativi, nastali z zamenjavo celotnega ali le izglasnega dela obrazila moškospolskega obrazila z ženskospolskim ob isti podstavi

Gre za večinski, to je 59-odstotni delež vseh feminativov, izpisanih iz SSKJ. 684 besed (62 %) je nastalo s priponskim obrazilom *-ka*, 414 besed (38 %) pa z obrazilom *-ica*. Spodnja tabela prikazuje, katera moškospolska obrazila priponski obrazili *-ica* in *-ka* zamenjujeta.

Obrazilo	Obrazilo moškega spola	Primeri ženskospolskih tvorjenk		
		vršilec	nosilec	opravkar
-ica	<i>-ač</i>	<i>grabljica</i>	/	/
	<i>-ček</i>	/	<i>ljubica</i>	/
	<i>-ec</i>	<i>predica</i>	<i>ubožica</i>	<i>krasotica</i>
	<i>-ež</i>	/	<i>dolgočasnica</i>	/
	<i>-ik</i>	<i>pesnica</i>	<i>državnica</i>	/
	<i>-in</i>	/	<i>domaćica</i>	/
-ka	<i>-alec</i>	<i>glasovalka</i>	/	<i>fevdalka</i>
	<i>-anec</i>	/	/	<i>birmanka</i>
	<i>-avec</i>	<i>delavka</i>	<i>brbljavka</i>	/
	<i>-ec</i>	<i>lovka</i>	<i>bojazljivka</i>	<i>gimnazijka</i>
	<i>-evec</i>	<i>grabljevka</i>	/	/
	<i>-ež</i>	/	<i>srboritka</i>	/
	<i>-ilec</i>	<i>vlomilka</i>	/	/
	<i>-inec</i>	/	<i>mladinka</i>	<i>benediktinka</i>
	<i>-ivec</i>	<i>volivka</i>	/	/
	<i>-nik</i>	<i>bosopetka</i>	/	<i>baletka</i>
	<i>-ovec</i>	/	/	<i>domovka</i>
	<i>-vec</i>	<i>pevka</i>	/	/

1. Obrazilo *-ica* zamenjuje moškospolska obrazila *-ač*, *-ec*, *-ik* in *-nik* za vršilca (*grabljica*, *predica*, *pesnica*, *upnica*), *-ček*, *-ec*, *-ež*, *-ik*, *-in* in *-nik* za nosilca (*ljubica*, *ubožica*, *dolgočasnica*, *državnica*, *domaćica*, *nečistica*) ter *-ec* in *-nik* za opravkarja (*krasotica*, *darnica*).

2. S priponskim obrazilom *-ka* zamenjujemo moškospolska obrazila *-alec*, *-avec*, *-ec*, *-evec*, *-ilec*, *-ivec*, *-nik* in *-vec* za vršilca dejanja (*glasovalka*, *delavka*, *lovka*, *grabljevka*, *vlomilka*, *volivka*, *bosopetka*, *pevka*), *-avec*, *-ec*, *-ež*, *-inec* za nosilca (*brbljavka*, *bojazljivka*, *srboritka*, *mladinka*) ter *-alec*, *-anec*, *-ec*, *-inec*, *-nik* in *-ovec* za opravkarja (*fevdalka*, *birmanka*, *gimnazijka*, *benediktinka*, *baletka*, *domovka*).

Analiza kaže, da se za vse tri prve pomenske skupine izpeljank iz glagolske, pridevniške in samostalniške podstave, torej za vršilca, nosilca in opravkarja, pojavljata obrazili *-ec* pri zamenjevalnih obrazilih *-ica* in *-ka* ter *-nik* pri zamenjevalnem obrazilu *-ica*. Obraziloma *-ica* in *-ka* so skupna moškospolska obrazila *-ež*, *-ec* in *-nik*.

3.2 Novejša slovenska leksika⁸

Leksikalna zbirka Novejša slovenska leksika v povezavi s spletnimi jezikovnimi viri je nastala kot rezultat projektne raziskave Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Zajeta je leksika, ki se je v slovenščini pojavila oziroma uveljavila v obdobju približno zadnjih dvajsetih let in še ni bila obravnavana v SSKJ. Leksikogramski seznam obsega od A do Ž po vertikalnem in horizontalnem zaporedju razporejenih okrog 15.900 enot, od tega 7600 enobesednih leksemov (Stramljič Breznik 2010: 16–17). S seznama so bili izpisani 204 feminativi s priponama *-ica* in *-ka* ter njunimi variantami. Nekatere besede so zapisane na dva načina, na primer *pankerica* in *punkerica*, *blogarica* in *blogerica* ... Take primere besed smo šteli le enkrat, navedli pa smo obe možnosti. Med izpisanimi tvorjenkami jih je 127 ali 62 % nastalo z dodajalnimi, 77 oz. 38 % pa z zamenjevalnimi obrazili.

3.2.1 Feminativi, nastali z dodajanjem ženskospolskega obrazila tvorjenkam moškega spola

Razvrstimo jih glede na to, s katerimi tipičnimi izglasji moških obrazil se družijo. V analizo je bilo vključenih 127 tvorjenk, nastalih z dodajalnima obraziloma *-ica* in *-ka* oziroma njunimi variantami. Od tega jih je 97 (76 %) tvorjenih s priponskim obrazilom *-ka* in variantami, 30 (24 %) pa z obrazilom *-ica*. Kot variantno obrazilo se je pojavljalo priponsko obrazilo *-(ar)ka*. Spodnja tabela prikazuje, s katerimi izglasji moškospolskih obrazil se te pripone družijo, pri čemer smo zajeli vse tri prve pomenske skupine izpeljank iz glagolske, pridevniške in samostalniške podstave.

Obrazilo	Izglasje	Primeri ženskospolskih tvorjenk		
		vršilec	nosilec	opravkar
<i>-(ar)ka</i>	<i>-k</i>	/	/	<i>genetičarka</i>
<i>-ica</i>	<i>-č</i>	<i>dirkačica</i>	/	/
	<i>-lj</i>	<i>zdraviteljica</i>	/	/
	<i>-r</i>	<i>komentatorica</i>	/	<i>anketarica</i>
	<i>-š</i>	/	/	<i>kajakašica</i>
<i>-ka</i>	<i>-n</i>	/	/	<i>golmanka</i>
	<i>-r</i>	<i>bombarderka</i>	/	<i>bankirka</i>
	<i>-t</i>	<i>lobistka</i>	/	<i>karateistka</i>

1. Priponsko obrazilo *-(ar)ka* se, kot smo ugotovili že pri analizi gradiva iz SSKJ, dodaja k opravkarju na *-k* (*genetičarka*).
2. Obrazilo *-ica* se dodaja k vršilcu na izglasja *-č*, *-lj*, *-r* (*dirkačica*, *zdraviteljica*, *komentatorica*) in opravkarju na *-r* in *-š* (*anketarica*, *kajakašica*). Znova se je potrdila že omenjena postavka, da z dodajanjem pripone *-ica* ne nastajajo feminativi k nosilcu lastnosti.
3. Priponsko obrazilo *-ka* dodajamo k vršilcu dejanja na *-r* in *-t* (*bombarderka*, *lobistka*) in opravkarju na *-n*, *-r* in *-t* (*golmanka*, *bankirka* in *karateistka*).

⁸ Gradivo za ženskospolske tvorjenke iz Novejše slovenske leksike je bilo primerjalno pregledano na podlagi analize 6000 leksemov iz omenjenega vira, ki jo je opravila Ines Voršič za potrebe nastajajoče doktorske disertacije. Za prispevano gradivo se ji lepo zahvaljujem.

Analiza je pokazala, da nobeno izglasje ni tako, da bi obrazili *-ica* in *-ka* kot dodajalni tvorili feminative v vseh treh prvih pomenskih skupinah izpeljank iz glagolske, pridevniške in samostalniške podstave. Za pomensko skupino nosilec namreč nismo našli nobenega primera. Obraziloma *-ica* in *-ka* je skupno le izglasje na *-r*.

3.2.2 Feminativi, nastali z zamenjavo celotnega ali le izglasnega dela obrazila moškospolskega obrazila z ženskospolskim ob isti podstavi

Z zamenjevalnima obraziloma *-ica* in *-ka* je nastalo 77 feminativov ali 38 % vseh izpisanih feminativov iz Novejše slovenske leksike. Od teh jih je 46 nastalo s priponskim obrazilom *-ica* (60 %), 31 (40 %) pa s *-ka*.

Obrazilo	Obrazilo moškega spola	Primeri ženskospolskih tvorjenk		
		vršilec	nosilec	opravkar
<i>-ica</i>	<i>-ec</i>	/	<i>glušica</i>	/
	<i>-ež</i>	/	<i>natančnica</i>	/
	<i>-ik</i>	/	<i>bančnica</i>	/
<i>-ka</i>	<i>-ec</i>	<i>govorka</i>	<i>abrahamovka</i>	<i>biatlonka</i>
	<i>-ilec</i>	<i>cenilka</i>	/	/
	<i>-ovec</i>	/	/	<i>piarovka</i>

1. Priponsko obrazilo *-ica* zamenjuje moškospolska obrazila *-ec*, *-ež* in *-ik* za nosilca (*glušica*, *natančnica*, *bančnica*). Ne pojavlja se kot zamenjevalno obrazilo pri vršilcu ali opravkarju.

2. Obrazilo *-ka* zamenjuje obrazili *-ec* in *-ilec* za vršilca dejanja (*govorka*, *cenilka*), obrazilo *-ec* za nosilca (*abrahamovka*) ter obrazili *-ec* in *-ovec* za opravkarja (*biatlonka*, *piarovka*).

Analiza kaže, da se za vse tri prve pomenske skupine izpeljank iz glagolske, pridevniške in samostalniške podstave, torej za vršilca, nosilca in opravkarja, pojavlja zgolj priponsko obrazilo *-ec* pri zamenjevalnem obrazilu *-ka*. Obraziloma *-ica* in *-ka* je skupno le moškospolsko obrazilo *-ec*.

3.3 Novotvorjenke za poimenovanje oseb v slovenskem jeziku

Katja Kustec (2009) je v diplomskem delu Novotvorjenke za poimenovanje oseb v slovenskem jeziku pod mentorstvom red. prof. dr. Irene Stramljič Breznik po paberkovalni metodi⁹ iz časopisov, revij in s spleta izpisala 79 izpeljank za poimenovanje oseb ženskega spola: 18 navadnih in 61 modifikacijskih izpeljank. Med slednjimi sta obrazili *-ica* in *-ka* najpogostejši; prvo se pojavi osemkrat, drugo pa šestinštiridesetkrat. Druga obrazila so v manjšini. Pod drobnogled smo vzeli femi-

⁹ Novotvorjenke je avtorica diplomskega dela zbirala med septembrom 2008 in avgustom 2009.

native s priponskima obraziloma *-ica* in *-ka* ter njunimi variantami. V analizo je bilo zajetih 54 novotvorjenk, ki so nastale bodisi z dodajanjem obeh omenjenih obrazil bodisi z zamenjavo celotnega (ali le izglasnega dela) moškospolskega obrazila z ženskospolskim ob isti podstavi. Med izpisanimi feminativi – novotvorjenkami jih je 39 (72 %) nastalo z dodajanjem, 15 (28 %) pa z zamenjavo obrazila.

3.3.1 Feminativi, nastali z dodajanjem ženskospolskega obrazila tvorjenkam moškega spola

V analizo je bilo vključenih 39 besed, od katerih jih je 37 (95 %) nastalo s priponskim obrazilom *-ka*, le dve (5 %) pa sta nastali z dodajalnim obrazilom *-ica*.

Obrazilo	Izglasje	Primeri ženskospolskih novotvorjenk		
		vršilec	nosilec	opravkar
<i>-ica</i>	<i>-r</i>	/	/	<i>rokerica</i>
<i>-ka</i>	<i>-č</i>	<i>uživačka</i>	/	/
	<i>-n</i>	<i>pisunka</i>	/	/
	<i>-r</i>	<i>komplikatorka</i>	/	<i>bobnarka</i>
	<i>-t</i>	<i>producentka</i>	/	<i>circusantka</i>

1. Priponsko obrazilo *-ica* se dodaja opravkarju na izglasje *-r* (*rokerica*).
2. Obrazilo *-ka* se dodaja vršilcu z izglasji *-č*, *-n*, *-r* in *-t* (*uživačka*, *pisunka*, *komplikator*, *producentka*) ter opravkarju na *-r* ali *-t* (*bobnarka*, *circusantka*).

Analiza je pokazala, da se k nobenemu od izglasij ne dodata priponi *-ica* in *-ka* v pomenski skupini nosilec. Do enakega zaključka smo prišli pri analizi gradiva iz Novejše slovenske leksike. Priponskima obraziloma *-ica* in *-ka* je skupno le izglasje na *-r* (kot v Novejši slovenski leksiki).

3.3.2 Feminativi, nastali z zamenjavo celotnega ali le izglasnega dela obrazila moškospolskega obrazila z ženskospolskim ob isti podstavi

Obe obrazili nastopata tudi kot zamenjevalni, vendar v manjšem obsegu kot dodajalni. Med 54 tvorjenkami je tako nastalo 15 besed (28 %), od tega devet s priponskim obrazilom *-ka* (60 %) in šest z obrazilom *-ica* (40 %). Spodnja tabela prikazuje, katera moškospolska obrazila priponski obrazili *-ica* in *-ka* zamenjujeta.

Obrazilo	Obrazilo moškega spola	Primeri ženskospolskih novotvorjenk		
		vršilec	nosilec	opravkar
<i>-ica</i>	<i>-ež</i>	/	<i>pridnica</i>	/
	<i>-ik</i>	/	<i>estradnica</i>	/
<i>-ka</i>	<i>-alec</i>	<i>požiralka</i>	/	/
	<i>-ec</i>	/	<i>navdušenka</i>	<i>piarovka</i>

1. Priponsko obrazilo *-ica* zamenjuje moškospolski obrazili *-ež* in *-ik* za nosilca (*pridnica, estradnica*). Že pri gradivu iz Novejše slovenske leksike pa smo ugotovili, da se kot zamenjevalno obrazilo ne pojavi pri vršilcu in opravkarju; enako velja tukaj.

2. Obrazilo *-ka* zamenjuje moškospolski obrazili *-alec* za vršilca ter *-ec* za nosilca in opravkarja (*navdušenka, piarovka*).

Nobeno moškospolsko obrazilo ni skupno priponama *-ica* in *-ka*, kar je najverjetneje pogojeno z manjšim številom analiziranih novotvorjenk.

4 Sklep

Za raziskavo feminativne tvorbe z obraziloma *-ica* in *-ka* z variantami smo uporabili tri različne vire: nekoliko starejši Slovar slovenskega knjižnega jezika (1849 tvorjenk) ter novejša iz leta 2009, Novejšo slovensko leksiko (204 tvorjenke) in diplomsko delo Novotvorjenke za poimenovanje oseb v slovenskem jeziku (54 novotvorjenk). Skupno je bilo izpisanih in analiziranih 2107 besed. Izpisani feminativi so v formalnotvorbenem smislu nastali bodisi z dodajalnim bodisi z zamenjevalnim ženskospolskim obrazilom.

Vir	Dodajalno obrazilo	Zamenjevalno obrazilo
SSKJ	751 tvorjenk (41 %)	1098 tvorjenk (59 %)
NSL	127 tvorjenk (62 %)	77 tvorjenk (38 %)
K. Kustec	39 tvorjenk (72 %)	15 tvorjenk (28 %)

Primerjalni prikaz števila tvorjenk, nastalih z dodajalnim oziroma z zamenjevalnim obrazilom v vseh treh uporabljenih virih, kaže, da feminativi iz Novejše slovenske leksike in diplomskega dela K. Kustec večinoma nastajajo z dodajanjem obrazila; v NSL v 62 %, v diplomskem delu pa v 72 %. Gre za novotvorjenke oz. novejše enobesedne lekseme. Drugače je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, kjer večji delež tvorjenk (59 %) nastane z zamenjevalnim obrazilom.

Vir	Dodajalno obrazilo		Zamenjevalno obrazilo		Skupaj	
	<i>-ica</i>	<i>-ka</i>	<i>-ica</i>	<i>-ka</i>	<i>-ica</i>	<i>-ka</i>
SSKJ	252 (34 %)	499 (66 %)	414 (38 %)	684 (62 %)	666 (36 %)	1183 (64 %)
NSL	30 (24 %)	97 (76 %)	46 (60 %)	31 (40 %)	76 (37 %)	128 (63 %)
K. Kustec	2 (5 %)	37 (95 %)	6 (40 %)	9 (60 %)	8 (15 %)	46 (85 %)

Opazimo lahko, da kot dodajalno obrazilo v vseh treh preučevanih virih prevladuje priponsko obrazilo *-ka* z variantami. Kot zamenjevalno obrazilo *-ka* prevladuje pri primerih, izpisanih iz SSKJ in diplomskega dela, pri gradivu iz Novejše slovenske leksike pa večji delež predstavlja priponsko obrazilo *-ica*.

Pri analizi dodajalnih obrazil smo bili pozorni na izglasja moškospolskih obrazil. Spodnja tabela prikazuje, s katerimi izglasji moškospolskih obrazil se družijo priponska obrazila *-(ar)ka*, *-ica* in *-ka*, pri čemer smo zajeli vse tri prve pomenske skupine izpeljank iz glagolske, pridevniške in samostalniške podstave. V primerjavo smo vključili tista izglasja, ki so se pri posameznem dodajalnem ženskospolskem obrazilu pojavila vsaj v dveh virih. Na enak način smo za primerjavo izbrali dodajalna ženskospolska obrazila.

Obrazilo	Izglasje	Vir		
		SSKJ	NSL	K. Kustec
<i>-(ar)ka</i>	<i>-k</i>	nosilec, opravkar	opravkar	/
<i>-ica</i>	<i>-č</i>	vršilec, opravkar	vršilec	/
	<i>-lj</i>	vršilec	vršilec	/
	<i>-r</i>	vršilec, opravkar	vršilec, opravkar	opravkar
	<i>-š</i>	opravkar	opravkar	/
<i>-ka</i>	<i>-č</i>	vršilec, nosilec, opravkar	/	vršilec
	<i>-n</i>	vršilec, nosilec, opravkar	opravkar	vršilec
	<i>-r</i>	vršilec, nosilec, opravkar	vršilec, opravkar	vršilec, opravkar
	<i>-t</i>	vršilec, nosilec, opravkar	vršilec, opravkar	vršilec, opravkar

Dodajalna ženskospolska obrazila, ki se pojavijo vsaj v dveh od preučevanih virov, so tri: *-(ar)ka*, *-ica* in *-ka*. Priponsko obrazilo *-(ar)ka* se pojavlja v SSKJ in *Novejši slovenski leksiki*, drugi dve obrazili pa v vseh treh virih. Obrazilo *-(ar)ka* je glede na gradivo iz obeh virov družljivo z izglasjem opravkarja, po SSKJ pa tudi nosilca na *-k*. Potrdili smo ugotovitev, da z dodajanjem priponskega obrazila *-ica* ne nastajajo feminativi k nosilcu lastnosti. Zato pa obrazilo *-ica* dodajamo vršilcu in po SSKJ tudi opravkarju na *-č*, oba vira, SSKJ in NSL, pa sta izkazala družljivost priponskega obrazila *-ica* z izglasjem na *-lj* pri vršilcu in *-š* pri opravkarju. Izglasje na *-r* je bilo edino prisotno v gradivu vseh treh virov. V SSKJ in NSL se pojavi v pomenskih skupinah vršilec in opravkar, v diplomskem delu Kustečeve, od koder je bilo izpisanega tudi manj gradiva, pa le v pomenski skupini opravkar. Pri obrazilu *-ka* smo v primerjalni pregled vključili izglasja na *-č*, *-n*, *-r* in *-t*. Vsa štiri se v SSKJ pojavijo v vseh treh pomenskih skupinah, v *Novejši slovenski leksiki* in diplomskem delu pa v eni oziroma dveh, kar je gotovo pogojeno tudi z manjšo količino gradiva.

Spodnja tabela prikazuje, katera moškospolska obrazila priponski obrazili *-ica* in *-ka* zamenjujeta, pri čemer smo zajeli vse tri prve pomenske skupine izpeljank iz glagolske, pridevniške in samostalniške podstave. V primerjavo smo vključili tista moškospolska obrazila, ki so se pojavila pri gradivu vsaj dveh virov. Ženskospolski obrazili, ki se kot zamenjevalni pojavljata v vseh treh virih, sta *-ica* in *-ka*.

Obrazilo	Obrazilo moškega spola	Vir		
		SSKJ	NSL	K. Kustec
<i>-ica</i>	<i>-ec</i>	vršilec, nosilec, opravkar	nosilec	/
	<i>-ež</i>	nosilec	nosilec	nosilec
	<i>-ik</i>	vršilec, nosilec	nosilec	nosilec
<i>-ka</i>	<i>-alec</i>	vršilec, opravkar	/	vršilec
	<i>-ec</i>	vršilec, nosilec, opravkar	vršilec, nosilec, opravkar	nosilec, opravkar
	<i>-ilec</i>	vršilec	vršilec	/
	<i>-ovec</i>	opravkar	opravkar	/

Analiza gradiva v SSKJ, NSL in diplomskem delu K. Kustec kaže, da *-ica* v vseh treh virih zamenjuje moškospolska obrazila *-ec*, *-ež* in *-ik*. Zlasti je zanimivo obrazilo *-ež*, ki se v vseh treh virih pojavlja le v pomenski skupini nosilec. Pripona *-ka* je v vseh treh virih zamenjevalna za moškospolska obrazila *-alec*, *-ec*, *-ilec* in *-ovec*. Zlasti sta zanimivi zadnji dve, ki smo ju sicer zasledili le v SSKJ in NSL, sta pa v vseh primerih označevali vršilca (*-ilec*) oziroma opravkarja (*-ovec*).

Generalno gledano jih je med vsemi 2107 feminativi, kolikor jih je bilo zajetih v analizo, 1190 (56 %) nastalo z zamenjevalnim, 917 (44 %) pa z dodajalnim obrazilom. Med vsemi 2107 feminativi jih je 1357 (64 %), torej večina, nastalo s priponskim obrazilom *-ka* z variantami, 750 (36 %) pa z obrazilom *-ica* ali njegovimi variantami. Med 750 feminativi, nastalih s priponskim obrazilom *-ica*, jih je 466 (62 %) nastalo z zamenjavo, 284 (38 %) pa z dodajanjem obrazila. Od skupno 1357 feminativov, ki so nastali z obrazilom *-ka*, jih je 724 (53 %) nastalo z zamenjavo obrazila, 633 (47 %) pa z dodajanjem. Feminativi, nastali z zamenjavo celotnega ali le izglasnega dela obrazila moškospolskega obrazila z obrazilom *-ka* ob isti podstavi (724 tvorjenk), torej številčno skoraj dosegajo vse feminative, tvorjene s pripono *-ica* kot dodajalnim in zamenjevalnim obrazilom (750 tvorjenk). Tako lahko sklenemo, da so glede na pričujočo raziskavo feminativi v slovenščini najpogosteje tvorjeni s priponskim obrazilom *-ka* in njegovimi variantami, in to tako pri dodajalnem (633 od 917 feminativov ali 69 %) kot tudi pri zamenjevalnem načinu (724 feminativov od 1190 ali 61 %).

Literatura in viri

- Babić 1991 = Stjepan Babić, *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku*, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1991.
- Furdík 2004 = Juraj Furdík, *Slovenská slovtvorba (teoria, opis, cvičenia)*, ur. Martin Ološtiak, Prešov: Nauka, 2004.
- Gigafida = Korpus slovenskega jezika Gigafida (<http://demo.gigafida.net/>) (dostop marca 2012).

- Jež 1997 = Marija Jež, Feminativi na Pohorju, *Jezikoslovni zapiski* 3 (1997), 113–125.
- Klajn = Ivan Klajn, *Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku*, Beograd: Institut za srpski jezik SANU, 2003.
- Kustec 2009 = Katja Kustec, *Novotvorjenke za poimenovanje oseb v slovenskem jeziku: diplomsko delo*, Maribor: [K. Kustec], 2009.
- Mlumnice češtiny = *Mlumnice češtiny*, Praga: Češkoslovenska akademie ved, 1986.
- NSL = Alenka Gložančev idr., *Novejša slovenska leksika (v povezavi s spletnimi jezikovnimi viri)*, Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, 2009.
- SSKJ = *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, Ljubljana: DZS, 2005.
- Stramljič Breznik 1994/95 = Irena Stramljič Breznik, Specializiranost obrazil za izpeljanke s pomenom vršilca dejanja, nosilca lastnosti ali stanja in opravkarja, *Jezik in slovstvo* 40 (1994/95), št. 8, 285–291.
- Stramljič Breznik 1999 = Irena Stramljič Breznik, *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*, Maribor: Filozofska fakulteta, 1999 (Zora 7).
- Stramljič Breznik 2010 = Irena Stramljič Breznik, *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, Maribor: Filozofska fakulteta, 2010 (Zora 71).
- Štebih Golub 2011 = Barbara Štebih Golub, Imenice kojima se označuje osebe ženskoga spola u kajkavskome književnom jeziku, v: *Stowotwórstwo słowiańskie: system i tekst. Poznań 17–19. 05. 2011.*
- Toporišič 2004 = Jože Toporišič, *Slovenska slovnica*, Maribor: Obzorja, ⁴2004 (¹1976). (Drugi natis izdaje iz leta 2000.)
- Vidovič Muha 1997 = Ada Vidovič Muha, Prvine družbene prepoznavnosti ženske prek poimenovalne tipologije njenih dejavnosti, lastnosti, v: *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: zbornik predavanj* 33, ur. Aleksandra Derganc, Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 1997, 69–79.
- Vidovič Muha 2011 = Ada Vidovič Muha, *Slovensko skladijsko besedotvorje*, Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011 (Razprave FF).

The Distribution of the Suffixes *-ica* and *-ka* with Emphasis on Feminine Derivation

Summary

This article presents the results of a study of the appearance of the suffixes *-ica* and *-ka* with variants by word-formational semantic group based on material from the *Standard Slovenian Dictionary* (SSKJ) and the Gigafid corpus. The study showed that the two suffixes are used to form feminine nouns in 38% of cases in *SSKJ* and 37% of cases in the corpus. For a more detailed analysis, additional material was therefore extracted from the work *New Slovenian Vocabulary* and the bachelor's thesis *Newly Coined Words for Designating People in Slovenian*. Of interest was which word-final sounds *-ica* and *-ka* combine with, which masculine suffixes they replace in exchange, and which of the suffixes is more frequent in forming feminine nouns. Among the 2,107 feminine nouns included in the analysis, 56% were formed through suffix replacement and 44% with the addition of a suffix. Among the feminine nouns analyzed, 64% were created with the suffix *-ka* with variants, and 36% with the suffix *-ica* or its variants. Among the 750 feminine nouns formed with the suffix *-ica*, 62% were formed through suffix replacement and 38% with the addition of the suffix. Among the 1,357 feminine nouns formed with the suffix *-ka*, 53% were formed through suffix replacement and 47% through addition of the suffix. From this study of the feminine noun in Slovenian, it can therefore be concluded that such nouns are most frequently formed with the suffix *-ka* and its variants, through both addition and replacement.